

Het Primitieve Perspectief

Het Primitieve Perspectief

Essays en fragmenten

René Oto

Paradosis

2021

René Oto

Het Primitieve Perspectief

Gepubliceerd door Paradosis

2021 Paradosis

URL www.para-dosis.nl

URL rene-oto.blogspot.com

ISBN 9789403605081

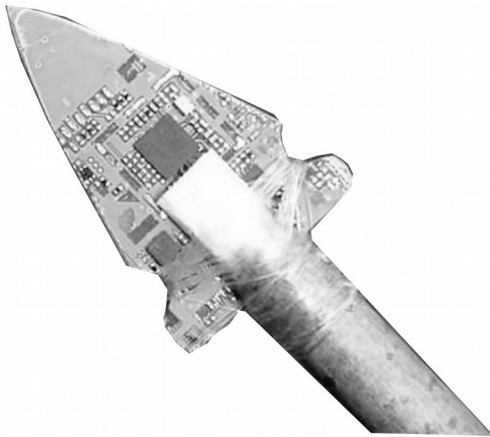
NUR 730

self-publishing platform: mijnbestseller.nl

POD eerste editie

Alle rechten voorbehouden

Is de wereld aan haar eind?

Inhoud

Woord vooraf.....	9
Artaud in México.....	11
Mexicanidad.....	15
Buen vivir.....	17
Betalingen aan het Land.....	18
De metafysica van de separatie.....	19
Vagebonderen.....	20
Autofilosofie.....	21
Postmodernisme en neoprimitivisme.....	24
Cliënt Busken en Keefman.....	26
Het failliet van de Rede.....	28
Wereldreligie.....	29
Symbolische orde.....	30
De catastrofe die Verlichting heet.....	32
Ecopanische tijden.....	33
Intimidatie.....	35
Antivitalisme.....	36
Vision in God.....	38
Atopie.....	39
Verzadigde immanentie.....	40
De grenzen van mijn filosofie.....	41
Kritische Theorie.....	44
Apeiron.....	45
Boze ogen.....	46
Het manifest voor autodestructieve kunst.....	47
Weltzustand Technik.....	48
Het juk van de arbeidsdeling.....	50
De natuur van Technologie.....	52
Wat is werkelijk?.....	55
Klokangst.....	56
Het einde van de civilisatie.....	58
Gnosis.....	60
Psychogeografie.....	63
Mystiek trotskisme.....	65

Ideeënconstellatie.....	68
Herinneringen aan Grashoek.....	69
Vriendschap.....	71
Muze.....	72
Metafoor en kennis.....	73
Zandtekeningen.....	74
Luciditeit.....	75
Schipbreuk.....	83
Ontcivilisering.....	84
Verwildering.....	86
Cultureel Luddisme.....	86
De machine in ons hoofd.....	88
Matrassenleed.....	90
Verdriet.....	92
De lach van de dood.....	93
2020.....	96
Zeven stadia van Kollaps.....	97
Bericht uit het jaar 2040.....	97
Ruinelust.....	100
Stilte, door John Zerzan.....	102
Nawoord.....	108
Nord Manifesto.....	110

Woord vooraf

In *Nachtspalk* zocht ik naar de intellectuele coördinaten van mijn Mexico-reis. In 2002 verbleef ik in Coyoacán, Mexico D.F. en heb daar o.a. het Frida Kahlo museum bezocht. Ik trad in de voetsporen van Antonin Artaud die na zijn Mexico-reis ook terecht kwam in een psychiatrisch ziekenhuis. Artaud zocht naar een primitieve civilisatie die nog niet gecorrumpeerd was door de moderniteit en hij ging langs bij de Tarahumara's, de inheemse indianen in de staat Chihuahua in Mexico die bekend staan om hun bekwaamheid in het rennen over lange afstanden.

In deze mini-essays en fragmenten probeer ik de doelstelling van Artaud op te pakken middels het anarchoprimitivisme van John Zerzan en daarnaast enkele filosofische en autobiografische schetsen vanuit het primitieve perspectief van de psychiatrische patiënt (Keefman) c.q. de waanzinnige. Het begrip primitief heeft in dit boek een positieve connotatie. Primitief komt van het latijnse *primitivus* wat eerste of eerstgeborene betekent.

Artaud in México

Not just anyone can go mad. -Jacques Lacan

“Ik heb gehoord van een soort beweging diep in Mexico ten gunste van een terugkeer naar de beschaving van voor Cortez.” schreef Antonin Artaud aan Jean Paulhan, redacteur van de Nouvelle Revue Française. In een brief gedateerd 19 juli 1935 stelde Artaud Paulhan op de hoogte van zijn plan om naar Mexico-Stad te gaan voor een reeks lezingen alsmede een studie moderne en traditionele culturen. Hij benadrukte de persoonlijke betekenis van zijn reis: *“Ik vind mezelf op een belangrijk kruispunt van mijn bestaan”*. Hij legt uit dat hij hoopt in Mexico een revolutionaire samenleving aan te treffen gebouwd op oude metafysische fundamenten waar hij zijn visie van het toepassen van het helen van de splitsing tussen psyche en beschaving door middel van alchemistisch theater. Hij zocht een primitieve civilisatie met een magische spirit. Artaud verliet Europa op een schip naar Mexico op Januari 1936 en kwam een maand later aan. Zijn officiële missie was het bestuderen van Mexicaanse kunst en cultuur. Hij zat in financiële moeilijkheden bij aankomst. Hij gaf een serie lezingen bij de Universiteit van Mexico over surrealisme, marxisme, theater en civilisatie en mythes van het precolumbiaanse Mexico. Zijn lezingen werden gepubliceerd in de Mexicaanse pers en later in 1962. Artaud verklaart zijn punt van divergentie met de surrealistische beweging en hoe hij in 1926 er werd uitgewerkt. *“Geeft Artaud niets om de revolutie”*, vroegen ze hem. *“Nee, ik geef alleen om mijn eigen revolutie.”* Surrealisme was een politieke partij geworden volgens hem. Artaud's belangrijkste text over Mexico zijn de essays onder de titel *D'un Voyage au Pays des Tarahumaras*, die voor het grootste deel geschreven zijn tijdens zijn internering in Rodez. Daarin gaat over het bergachtige landschap en de betekenissen van de vormen: *“Bij elke wending van het pad zijn er bomen opzettelijk in een*

kruisvorm gebrand of in de vorm van wezens en vaak zijn deze wezens dubbel en met het gezicht naar elkaar gericht om de essentiële dualiteit van de dingen te manifesteren; en ik heb deze dualiteit vaak gezien in vorm van het teken in de vorm van een H omringd door een cirkel, welk mij deed voorkomen als een rood ijzer op een dennenboom; andere bomen droegen speren, schoppen, acanthus bladeren omringd door kruisen; hier en daar, in omheiningen van allerlei aard ontwikkelde zich grote in elkaar gestrengde gangen van rotsen of hele lijnen van Egyptische ogen, en de deuren van de Tarahumaras' huizen toonden het teken van de Maya wereld: twee tegenovergestelde driehoeken waarvan de punten verbonden zijn met een balk; en deze balk is de boom van het leven die passeert door het centrum van de werkelijkheid.”¹

Vanaf het begin was Artaud gepreoccupeerd met het onderscheiden van zijn concept van wreedheid met dat van sadisme, geweld of bloedvergieten. Zijn wreedheid, zo drong hij aan, betekent iets geheel anders: *‘de lust voor het leven, een kosmische gestrengheid en meedogenloze noodzakelijk in de gnostische zin van een wervelwind die de duisternis verschalkt, dwz de onafwendbare pijn zonder welk het leven niet kan voortbestaan.’* *“It is cruelty that cements matter together, cruelty that molds the features of the created world,”* schreef hij. Het Franse ‘cruauté’ verwijst naar ‘cru’, wat ‘rauw’ betekent².

Artaud moest niets hebben van rationalisme en logica. Hij zag de werkelijkheid als een chaotische stroom van ongeremde oerkrachten. Artaud roept op tot de overgave aan het ‘Es’ van Freud. Men moet niet proberen om met het bewuste vat krijgen op het ‘Es’. Een ervaring is ongeremd intens, een botsing van driften die niet in woorden te vangen zijn. Het ik is niet meer dan een optelsom van die ervaringen. Overgave aan het fantasma van het onderbewustzijn is zijn motto, weg met de rationele blik. Artaud zoekt de oorsprong in het *lichaam zonder organen*, zonder mond, tong, oog, oor, tanden etc... Artaud was anti-orgaan maar pro-lichaam. Net als vele andere patiënten die opgesloten waren in psychiatrische ziekenhuizen tijdens de Duitse bezetting